

Emotie uit de bodem – Herinneringen aan woonoord Schattenberg

Kapmes / Parang

Sam Saptanno (1941) - woonoord Schattenberg 1951-1969

'Dit is een parang. Dit gebruiken de Molukse ouders als zij op de Molukken het oerwoud ingaan om hout te gaan hakken.'

Mietji Hully (1951) - woonoord Schattenberg 1951 - 1958

'Molukse vaders namen het mee vanuit Indonesië en in Schattenberg werd dat gewoon gebruikt, zelfs nu nog, zo'n kapmes. Daar konden ze de omgeving mee schoonmaken en gras mee wegsnijden. En als ze de bossen ingaan bij Schattenberg, op jacht gaan, dan namen ze dit mee. Ze waren echt heel handig met deze dingen. Je mocht er niet aankomen, maar het lag gewoon voor het grijpen.'

Otis Polnaya (1948) - woonoord Schattenberg 1951 - 1970

'Ik heb ook wel eens gezien dat er ruzie onder elkaar was, dan werd dit ook gebruikt. Soms als dreiging, soms ook in het echt hoor. Ik kan me herinneren dat er toen trammelant was tussen Molukkers en Keiezen. En ik zag ook sommigen hier mee lopen.'

David Patty (1949) - Woonoord Schattenberg 1951 - 1967

'Dit is een heel gebruikelijk attribuut in onze samenleving. ... Als je dit laat zien, dan weet iedereen wel wat het is. Hij is mooi roestig.'

Knikker

Sam Saptanno (1941) - woonoord Schattenberg 1951-1969

'Toen ik klein was, daar in Schattenberg, hebben we ontzettend veel geknikkerd. Het knikkeren van ons ging op een hele andere manier dan zoals de Nederlanders knikkeren.'

Mietji Hully (1951) - woonoord Schattenberg 1951 – 1958

'In tegenstelling tot Nederlandse kinderen, als wij gingen knikkeren ging het er heftig aan toe. Als je verloor moest je je handen ophouden en werd de knikker keihard tegen je vinger aan geschoten. De manier waarop wij met elkaar speelden was heel anders.'

Otis Polnaya (1948) - woonoord Schattenberg 1951 – 1970

'Er werd heel veel geknikkerd bij ons. Ik was een jaar of 12, 13 jaar. We deden wel eens een partijtje met vrienden en als je verloor, mocht de winnaar keihard op je knokkels schieten.'

David Patty (1949) - Woonoord Schattenberg 1951 – 1967

'Knikkeren, dat hebben we heel veel gedaan. Meestal in de zomervakantie, het kon in het gras of op het zand. Het was heel leuk, echt vrije tijd, plezier maken met elkaar, lekker buiten zijn.'

Laarsje

Sam Saptanno (1941) - woonoord Schattenberg 1951-1969

'Ik denk dat dit afkomstig is uit de eerste periode dat we er waren. Toen we kledingbonnen kregen waarmee we kleding en schoenen konden ophalen bij de middenstanders in Assen.'

Mietji Hully (1951) - woonoord Schattenberg 1951 – 1958

'We hadden het in het kamp eigenlijk niet zo breed. De ouders kregen drie gulden en de kinderen 1,50. In de zomer droegen we van die groende laarzen, waar je zwarte strepen van kreeg op je kuiten. Maar we konden het ons niet permitteren om zomers andere kleding te dragen. Rubber laarzen. We kregen weinig nieuwe kleren, je nam het gewoon over van je broer of zus.'

Otis Polnaya (1948) - woonoord Schattenberg 1951 – 1970

'Dit is een laarsje die wij allemaal hebben gehad. Ik ook, de kinderen allemaal. Goh, wat bijzonder. Vroeger konden we die laarzen ophalen bij Vanderveen in Assen.'

David Patty (1949) - Woonoord Schattenberg 1951 – 1967

'Geweldig. Zo'n oude schoen. Dit soort schoenen werden gedragen, maar de jongens droegen ook van die militaire schoenen. En verder laarzen, je doet er alles mee in het kamp en daarbuiten, wandelen in de bossen en als je naar school gaat. Ja, laarzen. Ook wanneer ik mijn vader ging helpen in de moestuin.'

Mondharmonica

Sam Saptanno (1941) - woonoord Schattenberg 1951-1969

'Oh dit is een harmonica. Ja dit is een harmonica, een mondharmonica is dit. Ik hou ontzettend van muziek, maar ik kan dus eigenlijk geen muziek spelen.'

Mietji Hully (1951) - woonoord Schattenberg 1951 – 1958

'Er werd altijd muziek gemaakt in het kamp. Muziek was bij uitstek een uitlaatklep om je verdriet, heimwee of frustratie naar buiten te brengen. In ieder gezin was wel een gitaar of een mondharmonica.'

Otis Polnaya (1948) - woonoord Schattenberg 1951 – 1970

'Dit heb ik toen ik klein was ook wel eens van mijn moeder gekregen. Met Sinterklaas. Wij Molukkers zijn gek op muziek. Mijn buurjongen speelde gitaar. Wij zijn wel muzikaal aangelegd.'

David Patty (1949) - Woonoord Schattenberg 1951 - 1967

'Zelf heb ik nooit een mondharmonica gehad, maar ik herinner het me als speelgoed. Toen we er kwamen wonen werd er ook wel speelgoed uitgedeeld. Als je het wilde kopen, dan ging je naar Thomas.'

Tube tandpasta

Sam Saptanno (1941) - woonoord Schattenberg 1951-1969

'Dit is tandpasta toch, of niet. Iedere morgen tandenpoetsen. We hadden geen warm water. Ik had er niet zoveel last van, maar mijn vader moest bij het wassen altijd warm water hebben. Dan moest ik warm water ophalen, zodat mijn vader zich kon wassen.'

Mietji Hully (1951) - woonoord Schattenberg 1951 – 1958

'Dit zal wel een soort van warme zalf ofzo zijn, die ze gebruiken voor spierpijn. In die tijd hadden de mensen het vaak heel koud. Mijn moeder had het heel erg koud, dan namen ze olie of zal mee om de spieren een beetje los te krijgen. Oh dit is tandpasta, maar het kon ook net zo goed die warmhoudende zalf zijn die ze gebruikten. Mijn moeder had het altijd koud. Als ik naar school ging pakte ze me in met kranten. Ik had het helemaal niet zo koud, ik was hier geboren. Maar het was de kilheid, die mijn moeder had ervaren daar.'

Otis Polnaya (1948) - woonoord Schattenberg 1951 – 1970

'Ja tandpasta, ik woonde in Barak 81, zo'n langgerekte barak. Tandepoetsen moesten we helemaal aan het einde van de barak. Daar gingen we naar de wc, daar kon je baden, eten koken. En trouwens, mijn moeder verkocht deze ook, wij hadden een winkeltje in kamp Schattenberg.'

David Patty (1949) - Woonoord Schattenberg 1951 – 1967

'Tandpasta dat had je wel, maar niet veel. En na de brand in 58, toen moesten we verhuizen naar een andere barak, Barak 63. Toen hadden we geen tandpasta, wat gebruik je dan. Fijngemalen rood baksteen, dat wreef je over je tanden. Dat is niet goed voor je glazuur, blijkt achteraf. Maar dan heb je wel je tanden schoon. Want tandpasta was bijna niet te betalen in die tijd. Dat waren luxe dingen.'